

Сиђа Живковић

ПРИНЦ СТАНИСЛАВ
ЧЕТРДЕСЕТ СЕДМИ
монодрама за децу

Београд, 2010.

лица
довољан је ПРИНЦ
може а и не мора ДВОРСКА ЛУДА
али је обавезна ЖАБА (хоћу рећи две)

*У позадини је гламурозан замак. Велик и леп
као из бајке. Присутна је и краљевска столица.
Чују се трубе која најављују долазак принца
(веома поспаног) а и песма...*

Баш је тешко бити принц
ал' је тешко бити принц
јесте тешко бити принц

Куварице, собарице,
баштовани, дворске луде,
учитељи, васпитачи,
сви би да ми лепо буде

Најпре спаваш, онда једеш,
тераш коња у даљину
онда учиш, себе мучиш
сви би да о мени брину

Баш је тешко бити принц
ал' је тешко бити принц
ја сам срећан што сам принц

ПРИНЦ

Добар дан. Или добро јутро. Ја сам принц Станислав четрдесет седми. Наследник сам престола у земљи Бајковитог краљевства и наравно, једнога дана када мога оца Станислава четрдесет шестог не буде више – постаћу краљ. Ох, једва чекам тај тренутак ... Знате оно... чују се трубе, почасна стража, гарда, сви ти говоре Ваше величанство, а народ које ме воли кличе моје име Станиславе краљу! Станиславе краљу! Па онда из публике зачујеш: Живео краљ Станислав! А народ који ме обожава масовно прихвати: Живео!

Да (тужно) али то ће бити тек једнога дана када постанем краљ. До тада ја сам само обичан принц. Додуше... не баш обичан... Ја сам онај принц који је пронашао Пепељугину ципелу, сећате се? Ономад, кад ми је голуб донео писмо од седам патуљака, седам дана и седам ноћи, преко седам гора и седам мора, на седам коња јахао сам да бих спасао Снежану од отрова њене маћехе. Знате и за то?

Признајем, ја сам заиста храбар принц. Борио сам се са свим троглавим аждајама, једнооким дивовима, злим разбојницима, пливао сам до дна дубоких мора, пео се на врхове највишим планина, скакао по облацима, возио се летећим ћилимима. Заиста признајем: ја сам заиста, заиста, заиста један храбар принц.

Морам да вам признам ово: Мене су једва ваши родитељи (васпитачице, учитељице) убедиле да вам испричам о себи. Не, не... не због тога што сам ја уображени принц. Не! Деца морају да сазнају како живе принчеви. Уосталом, можда ће неко од вас једног дана постати принц, као онај мачак у чизмама. И шта онда? Нећете знати какве вас све тешкоће чекају. Толико обавеза имамо ми принчеви да сам једва нашао времена да вам испричам ово.

Јаоооо! Извините, ја сам тек сада приметио да сам у пиџами. Знате, то је од толико много обавеза. Скини се, обуци се, скини се обуци се и тако сваког дана. Брзо ћу ја... Ма где су ми панталоне... је ли ово моје... (*проналази некако, одећу, седа и облачи се*)

Знате ли шта нас принчеве чека од раног

јутра? Мучење, право мучење! Најпре се појаве собарице и кувари, принесу ти онако поспаном доручак у кревету. И ти онда мораш да гуташ. Ја сам гледао онај обичан свет, доле по пијаци, по улицама...знате ја имам обичај да тако понекад одем међу народ. Мој народ! Чији ћу једног дана бити краљ. Наравно кад мој отац умре. И тако гледам тај народ... једу онако стојећи. И онда им храна лепо сиђе до стомака. А нама принчевима? Лежећи... Људи моји кажем вам право мучење.

Још уколико собарице и кувари приметите да сам се нерасположан пробудио, да сам устао на леву ногу, одмах зову дворску луду. И онда та мала, блесава сподоба, са оном смешном капом дотрчи и почне да скаче по мом кревету као кенгур, прича неке глупости, смејурије, вицеве а ја онда почнем да се смејем и после тога ме боли вилица а и стомак.

ДВОРСКА ЛУДА

Шефе, звали сте ме? Да вас мало развеселим? Да вам испричам нешто смешно? Да вам осмехом улешам дан?

ПРИНЦ

Напоље, лудо над лудама, карикатуро од карикатуре, сподобо сподобнија од свих сподоба. Одлично сам расположен!

ДВОРСКА ЛУДА

Могу ли да развеселим ваше пријатеље? Да им испричам нешто смешно? Неки виц, шалу, досетку, анегдоту, афоризам, кратку причу, слагалицу, укрштене речи, малог Перицу, нешто о плавушама, можда коју мудрост коју научих из ваше паметне главе, можда да им отпевам штогод. Нека виде шта је права дворска луда. А ја сам најлуђа луда међу најлуђим лудама целог света.

ПРИНЦ

Гу-би-се!!!

ДВОРСКА ЛУДА

Моје умеће да вас све засмејем и вас и децу и учитељице и водитеље ТВ дневника само су доказ колико је ваш двор чији ћете једног дана бити господар, најбољи двор на свету,

када је умео да изабере овако смешну луду,
најлуђу међу најлуђим лудама.

ПРИНЦ

Р-р-р-р-р (то се зове режање)

ДВОРСКА ЛУДА

Шефе, а да им испричам оно кад сте хтели да
јашете коња, а он вам се покакио на џемпер а
ви сте ТО дотакли руком, па сте ставили руку
на чело, па сте размазали, па сте...

ПРИНЦ

Стра-жа! Ухватите овог пробисвета, набодите
га на колац и испеците га. Али га добро
испеците. Онда га баците ајкулама. Оним
најкрволочнијим које не бирају да ли ће данас
јести дворску луду или морског јежа. Онда
забаците удице, ако немате велике, бацате
мрежу и уловите ту ајкулу, распорите је, јер
хоћу да видим да ли је заиста прогутала ту
малу сподобу!

Ох, како је напорно бити принц!

Где сам оно стао? Ах, да. Јутарње обавезе. Верујте, ужас. Благих ужас. Најстрашније је што морамо да испоштујемо обавезе које нас чекају. После доручка о коме сам вам већ говорио следи обавезно јахање. Коњи? Ви само мислите да су коњи добри и леви. Мој отац има велику ергелу коња, има оних белих, па црних, па оних шарених, па има коња за јахање, па коња за трку, за вучу. Ја онда морам сваког јутра да одаберем једног од оних неколико коња које ми је отац поклатио за рођендан и да јашем. Јашем, јашем, јашем...Једном сам од краља Милорада осамдесет осмог из суседног краљевства добио за Нову годину право индијанског коња. Чудо од коња. Немиран, немиран, као да га је ђаво родио. Ја му лепо приђем да га узјашем, он се склони, ја му приђем он се склони. Притрчаше моји верни поданици да га укроте а он ногама богами ево овако... све их рашутира, разбаца их као лопте. Тада се мој отац, краљ ове земље у којој има чак и коња наљути и нађе ми учитеља јахања. Мила мајко. Најпре сам морао да јашем метлу. Ево овако... Где ми је метла? Ах, ту је. Каже учитељ да се привикнем на положај јахача. Оп, оп, оп, ђиха, ђиха четир ноге све четири круте ми идемо ми идемо на далеке путе.

Океј. То сам лако савладао. Други час. Каже професор: Ти мора да успоставиш контакт са коњем. Мораш да разговараш са њим. Да разговарам са њим? Добро, да разговарам са њим. Приђем ја мом поклону, оном индијанском немирном коњу и кажем: Њихаааа! Он ћути. Њихааа! Он ћути. Онда се ја сетим треће лекције: дај коњу коцку шећера. Дам му ја коцку шећера он мени њиха. Ја њему још једну коцку шећера и кажем њиха он узме коцку шећера и каже њиха. И ту је било готово. Тако смо постали пријатељи. Ја га питам: Њиииха ха хаћи ња хада њања њиииха ха. А он мени одговори: Ња ња да, ха ха ха њииидахиииидамиииидариииида ња ња ња. Њииихихи. Од тада јашем само мог пријатеља. Пријатељи за то и служе је ли!?

После јахања следи још једно мучење. Долази ми учитељ лепог понашања. То је заиста најстрашнији час. Виљушка се држи овом руком, нож се држи овако, кашика иде с ове стране, тај тањир није за ово јело, ова тацна служи за ово, немој да дираш прстима, немој да мљацкаш, жваћи лагано, не седај пре дама за сто, чашу за вино држиш овако, чашу за ово овако, шољу за ово онако...

Верујте ми, најгоре је са оним глупим салветама. Никад не знам која чему служи. Ова салвета се ставља на крило, ова салвета се ставља на крагну а овом салветом се бришу уста. Онда ја кренем са јелом, па овом салветом истресем нос, овом салветом бришем уста, ова са колена ми падне ја је ставим на главу, другу спустим овде, трећа је негде у цепоу... Права збрка.

Најслађи у свему је, онај страшни, грозоморни, ужасавајући баритон мога учитеља: Станиславе, немој да чачкаш нос! Како ли ме је само видео!? Чачкао сам нос док је он мазио ону глупу пудлицу коју ми је поклатио за Божић... Какво глупо удварање принчевима! Кучиће сам специјално презирао као животиње а пудлице бих окачио дамама уместо оног лисичјег крзна...

А онда поново зачујеш: Станиславе!!!
Најкласичнији пример некултуре је чачкање носа! Нећеш ископати злато! А таман сам дошао до овде (до половине прста.)

Мислим, знам да нећу ископати злато али слатко је, зар не!?

Али, не радујем се кад учитељ лепог понашања оде. Не! Јер, онда настаје још гора ситуација. Долази ми учитељ страних језика. Латински, старогрчки, француски, руски... а у последње време малтретира ме и енглеским језиком. Ајде, за ове језике и могу да разумем, али Латини и Стари Грци су давно помрли. Стари Грци су били много стари зато их и нема више. А мој учитељ само издигне обрве изнад својих наочара, знате оне ружне округле наочари што падају преко носа, изнад којих вире обрве... и убије ме својим јарећим гласом: Станиславе, латински језик је основа свих језика. Ако не будеш знао латински и старогрчки нећеш знати ништа. Нећеш моћи да читаш мудраце у оригиналу.

Ма је ли? Нећу моћи да читам мудраце у оригиналу? Цицерон, Платон и Аристотел преврнуће се у гробу ако их не прочитам у оригиналу? Браћа Грим ће ми силно замерити ако њихове бајке не казујем на старом грчком језику? Ма није ваљда? Зато и кажем: тешко је бити принц.

Најтежи час код учитеља страних језика је провера мога знања. Кад он дође и онако

полукисео каже: Станиславе, данас ћемо видети шта си све запамтио на претходним часовима. Јеси ли спреман соколе мој? Чуј, спреман. Мени се тог момента побркају све лекције које сам знао. Побркају ми се латинске деклинације, француска слова, руски падежи, енглески изговор... Он ме онда просто на енглеском пита: Ар ју хепи ин д касл? А ја њему просто на латинском одговорим: Кви тацет консентире видетур. Или, он пита на чистом руском: Твој атјец карољ всево мира? А ја њему одговорим на најчистијем, што знам – француском: Крава траву пасе теле репом маше. Онда се он ухвати за главу и даље његове поступке не разумем. Нисам сигуран да ли цичи, пишти, плаче, дере се, прети... Волим га. Морам да признам. Али је мало чудан.

Кад мој учитељ страних језика у онако чудном стању оде, мени следује одмор. Таква су правила на нашем дворцу. Одмор. Одмор...!? То ми је најтежи део дана. Друге делове дана, јахање, часове и тако даље осмишљавају ми други. Овај део дана морам да осмислим сам. Додуше, имао сам силне предлоге како да поуним овај део дана. Мој отац краљ четрдесет шести предлагао ми је да

се играм мачевима, учитељ језика је предлагао да читам књигу, предлагали су ми да цртам, да свирам клавир али не, не... Мени је требало нешто занимљивије.

Пробао сам са разним игрицама. Пробао сам домине, карте, трка мицу, клис... клис... Па ви не знате шта је клис. Видите клис је као онај амерички рагби. Узмете једну мотку па млатите лопту. То је у ствари доказ да су Американци све покрали од мог краљевства па чак и игрице. Али пошто на мом краљевству лопте још нису измишљене ја узимам овако кратку грану па је бацам до миле воље. До миле воље? Ха... Какве миле воље. И то ми је ужасно брзо досадило. Требало ми је нешто занимљивије. Додуше, на неким дворовима код неких принчева видео сам да постоје плеј стејшени, нинтендо, флипери, компјутери. Али моји учитељи су убедили мог тату, то јест, краља, чији сам ја наравно наследник да би те игрице на мене деловале негативно. Као не бих био концентрисан на државне послове. Запоставио бих школовање. Болеле би ме очи од тих игрица и тако. Ма знате већ ту причу. Зато морам да смишљам игрице сам.

Једном сам смислио ово: Обукао сам се као обичан дечак. Оно... кратке подрпане панталоне, блуза са развученим рукавима и то. Знате већ. Ма где сам их оно ставио? Аха ево овде их кријем... Само да ја ово... Видите како ми лепо стоје... А? Какав сам? Прави обичан грађанин краљевства мога. Личим, је ли?! И шта сам урадио?! Провукао сам се између стражара. Једва! Они поглед лево, ја до првог жбуна, они поглед десно, ја трк...па па на капију...И... отишао сам да видим како се играју обични дечаци.

Дошао сам до првог села и на великој ливади видео неколико њих како трче. Имали су оваква нека подрпана одела, неке опанке на ногама, панталоне обавезно поцепане на коленима... Притрчао сам им и они су ме примили да се играм са њима. Питали су ме како се зovem. Наравно нисам хтео да кажем да сам принц и да се зovem Станислав. Рекао сам да се зovem Хранислав. У почетку је заиста било лепо. Играли смо јурке, трчали, јурили неку лопту коју они зову крпењача, чак сам и научио њихову песмицу:

Прилично ми смо сиромашна деца
али су наши мишићи ко гвожђе
понекад ловимо птицу ил зеца

понекад крадемо краљевско грожђе

Сирома сам сирома сам ал волим да
живим

док не дрпим краљево благо
нећу да се смирим

Тако. Углавном је било лепо. Али и ја са се
њима допао. Не само због тога што кад год
смо играли ону игру Зу увек су мене ударили.
Не само због тога. Ја сам њих научио песмицу
коју сам ја знао.

Ово је краљевски рокенрол
Пева се просто до ре ми фа сол
И сви са замка знају песму ту
Ил добиће двадест по дупету

Али! Свака прича има своје Али. Моји нови
другари су се већ договорили да иду да краду
краљевско грожђе. Замислите: краљевско
грожђе... Чији сам власник – Ја. Мислим, бићу
једног дана кад мој отац умре а ја постанем
краљ. Али свеједно то је било грожђе мога
оца. Али нисам смео да се откријем да сам
принц. Пристао сам да идем са њима. И
наравно јели смо грожђе, јели, јели, јели,
трпали у блузе, па јели све док... Неко од

дечака није викнуо: Бежите иде стража. Док сам се ја опасуљио да нисам принц који се не плаши од страже него да изгледам као одрпанко, сви дечаки су већ збрисали а стража је мене за уши, људи моји, ево овако, за уши однела до дворца за једно двадесет пет по туру. Тур драги моји то вам је нежна гузица.

Узалуд сам браћо моја викао ја стражарима да сам принц. Они су смејали и одговарали да су христови апостоли или шта већ. У сваком случају ти апостоли или шта већ скинули су ми панталоне и на сред дворишта оног Мог дворца танким прутом ишарали моје дупенце. Двадесет пет пута. Пардон. Двадесет три. Јер управо код тог ударца крај нас је прошао мој учитељ страних језика и ... спазио ме. Јао како волим тог учитеља. Зашто није раније прошао. Стражари су му све објаснили а он, улизица једна обична, одвео ме је директно код краља. То јест мог оца. Како сам се тамо провео? Живот принца је изузетно тежак кажем вам. После тих дуплих, је ли, батина нисам излазио ван дворца, мислим, без принчевске одежде. Додуше нисам ни могао јер је мој отац поставио стражара само за мене. Ја идем да пишким – он за мном. Ја да

каким – он за мном. Тек пре два месеца кад ме је учитељ јахања јавно похвалио и рекао да ће од мене бити добар коњојачах отац ме је питао коју бих награду желео и испунио ми: да ми склони са врата оног што иде за мном и у ВЦ.

Али вратићу се на причу о мојим дневним обавезама. Шта следи... где сам оно стао? Ах да ручак. То је такође једна изузетно досадна обавеза. Сто за ручак дугачак је, дугачак је... па богами дугачак је. С оооне стране стола тамо седи краљ. Мој отац. С оооне стране стола седи краљица. Моја мајка. А ми деца, рођаци, заповедници са стране. И онда иде послужење: Да ли би ваше величанство попило чашу вина из 1365. године или бисте из бурета које чувамо од 1371. године? Да ли бисте ручали јаребицу са преливом од јутарње росе од 10. фебруара ове године или бисте радије фазана димљеног на пепелу спаљених вештица? Да ли бисте за десерт торту од самлевених костију наших заробљеника или колач од бубрега вашег омиљеног политичког противника? Бљак. Бљак. и још једном: бљак. А ту је наравно и најгори део ручка: Станиславе виљушка у другу руку! Станиславе то је тацна за колач!

Станиславе не пљуј у тањир! Станиславе не чачкај нос за време ручка!

После ручка – одмарамо. Молим вас једном када будете долазили код мене у посету да то буде у то време. Негде поподне. Прођете кроз замак и само чујете: Хррррррр. Заповедник страже струже дрва. Хрррррррррр – фијууууу. Хрррррррррр – фијуууууу. Мој отац то јест краљ хрче као да се воловска кола једва крећу по путу. Уууууууууу – по по по по. Најлепше хрче мој учитељ језика. Као прасенце. Грок, грок, грок. Молим вас ако долазите код мене на двор нека то буде у то време да чујете ту музику.

Поподне ми долази и учитељ мачевања. Знате, од мене сви очекују да једног дана будем велики ратник. Кад постанем краљ да предводим војску и да освајамо земље – туђе наравно. И узимамо благо. Туђе наравно. За мачевање користим сабљу коју ми је исковао чувени ковач Мита кога је мој отац лично запослио само да нам кује сабље и поткива коње. То је та сабља. Лепа је ли? Мој учитељ мачевања има велики проблем. Не знам да ли је он лош учитељ или сам ја добар мачевалац али једном сам му замало одфикарио нос.

Хоће са мном да се мачује. Други пут сам му одсекао неколико длака са главе. Трећи пут сам га притерао уза зид да се једва извукао и скочио кроз прозор са друтог спрата замка. Два месеца је носио гипс. Додуше, морам да кажем, ни мени не иде најбоље кад вежба сам. Замало и себи не одрежем по који део тела. Показује.

Вече је, морам да кажем део дана који највише волим. Маторци, мислим, краљ, заповедници и њима слични углавном се поднапијају после вечере и на мене мало ко обраћа пажњу. Онда ја узјашем коња, оног мог индијанског, окачим на раме гитару и кренем се до суседног краљевства. Ми са њима никад нисмо ратовали што је за сваку похвалу моме оцу јер у овом суседном краљевству живи предивна принцеза.

Она се зове Милосава. Лепо име. Она је кћер оног краља Милорада што ми је донео оног индијанског коња. Ја ћу ово морати да вам кажем: Ја сам заљубљен у њу...Хи,хи,хи... А и она у мене...

Тако ја дођем испод њиховог дворца и призовем моју драгу песмом. О соли мио,

кући сам био, дођох код тебе јашући ждребе.
На прозору њиховог дворца појављује се она.
Моја драга. И тихо прозбори: Станиславе. Ах.
Ја њој: Милосава. Станиславе. Милосава. И
спонтано кренемо песму

Милосава лепотице ти си моја срећа
Моја љубав велика је не мож бити
већа

Ја те волим више него све играчке
света

Играћемо ти и ја жмурке и овога
лета

Станиславе лепи принче ти си прави
даса

Твоја љубав велика је мени нема
спаса

И гитару лепо свираш то сам рекла
тати

Кад ме просиш ваљда ће ме он за тебе
дати

Велика љубав. Велика. А знате ли где је моја
принцеза сада. Знате ли? Не знате, не знате?
Ево је. Отвара кутију и види се жаба.
Како си драга моја?

ЖАБА

Станиславе да ли си пронашао чаробну формулу за мене?

ПРИНЦ

Нисам драга моја још, али имам неке рецепте.... Само да испричам другарима шта се све то десило.

Видите, наша љубав је заиста била дивна. Али у моју принцезу Милосаву заљубио се и принц Славиша из Краљевства прдежа и хтео је по сваку цену да је отме. То је иначе краљевство са којим смо ми врло често ратовали. И тај Славиша... ма манијак један. Почео је да долази испод Милосавиног прозора и да јој пева. Знате како је певао...Мииилооосааавааа љубаавииии... Ја сам му најпре веома љубазно рекао да је Милосава моја девојка а онда сам му рекао да ће мој отац посвести силну војску и погазиће његово краљевство.

Манијак Славиша се није уплашио него: извазвао ме на двобој. Ха. Мачевима. Ви знате да сам ја учио мачевање. Од мога мача бежао је и мој учитељ та неће један шашави заљубљени принц. Борба је била жестока. Славиша је нападао ја сам се бранио ја сам нападао Славиша се бранио. Намерио се јунак на јунака, борба се распо

ЖАБА

Станиславе скрати мало ... и немој пуно да лажеш

ПРИНЦ

Добро драга, добро. За моју победу веома је заслужна принцеза Милосава која је одозго са терасе свога дворца бацила саксију на главу принцу Славиши. Он се затетурао и тако је изгубио двобој. Хвала драга још једном на помоћи.

ЖАБА

Станиславе, завршавај причу и дај те рецепте.

ПРИНЦ

Одмах драга. Тај принц Славиша никако себи није могао да опрости пораз и... шта је урадио. Ангажовао је све врачаре из свог краљевства и оне су му направиле неки бућкуриш који је он бацио на моју принцезу једне вечери и она се претворила у... шмрц...шмрц....жабу.

ЖАБА

Станиславе, не слини него пожури.

ПРИНЦ

Одмах драга, одмах... Моја отац, то јест краљ и Милосавин отац сазвали су велики сабор вештица и врачара. Дошле су из целог света. Три дана су се договарале, договарале и... дали су ми неколико рецепата да моју драгу жабу вратим да буде принцеца. Направићемо одмах те хемије и претворићемо моју драгу жабу у моју драгу принцезу. Само да погледам где су ми рецепти... Ево. Станиславе ти си прдеж. Славиша. Ово није. Ово је од оног манијака... Аха... Станиславе тата и ја смо отишли на пријем код Мачка у чизмама. Вечера ти је на клавиру. Краљица мама. Није ни ово... Ево га....

Узети један велики шешир и ставити жабу у шешир. Узимам. Извини драга моја. Мора овако. Узети шерпу и у њу измешати: длаку из косе вољене особе, то сам ја је ли... (чупа из косе) јао! Даље, нокат са прста вољене особе, то сам опет ја, је л тако... (*грицка зубима нокат и убацује у шешир*) мешати, мешати, мешати...

Абракадабра ћирибирибу

Све што беше тражено нека буде ту

Нек магичне силе тај трепет и страх

Учине да сваком сад застане дах

Принц Станислав меша све у шеширу. Зачују се громови, олује, појављују се димови, светлосни ефекти... сцена постаје велика магла и...? Кад се све раздани на сцени су ДВЕ ЖАБЕ. Принц Станислав погледује, чешка се, чуди и пада у несвест.

ЖАБА

А баш је био сладак момак!

К Р А Ј